

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 103/20

Luksemburg, 10 września 2020 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-392/20
VG Bild-Kunst / Stiftung Preußischer Kulturbesitz

W ocenie rzecznika generalnego Macieja Szpunara umieszczenie na stronie internetowej utworów pochodzących z innych witryn internetowych przy użyciu linków automatycznych (*inline linking*) wymaga zezwolenia podmiotu praw autorskich do tych utworów

Natomiast umieszczenie utworów z wykorzystaniem framingu za pomocą linków, na które można kliknąć, nie wymaga takiego zezwolenia, ponieważ należy przyjąć, że podmiot praw autorskich udzielił go przy pierwotnym udostępnieniu utworu. Jest tak również, gdy do takiego umieszczenia dochodzi z obejściem technologicznych środków zabezpieczających przed framingiem zastosowanych lub zleconych przez podmiot praw autorskich

Stiftung Preußischer Kulturbesitz, fundacja prawa niemieckiego, jest podmiotem prowadzącym Deutsche Digitale Bibliothek, bibliotekę cyfrową poświęconą sztuce i wiedzy, u której podstaw tkwi idea stworzenia sieci niemieckich instytucji kulturalnych i naukowych.

Witryna internetowa tej biblioteki zawiera linki do treści cyfrowych przechowywanych na portalach internetowych uczestniczących w niej instytucji. Deutsche Digitale Bibliothek, jako „witryna cyfrowa”, przechowuje jedynie miniatury (*thumbnails*), czyli wersje obrazów, których rozmiar jest zmniejszony w stosunku do ich pierwotnego rozmiaru.

Verwertungsgesellschaft Bild-Kunst („VG Bild-Kunst”), organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w dziedzinie sztuki wizualnej w Niemczech, uzależnia zawarcie z Stiftung Preußischer Kulturbesitz umowy licencyjnej na korzystanie z jej katalogu utworów w formie miniatur od zawarcia w umowie postanowienia, zgodnie z którym licencjobiorca zobowiązuje się do zastosowania przy korzystaniu z utworów i przedmiotów objętych ochroną, o których mowa w umowie, skutecznych środków technologicznych przeciwko stosowaniu przez osoby trzecie framingu¹ w odniesieniu do miniatur tych utworów lub przedmiotów objętych ochroną, wyświetlanych w witrynie internetowej Deutsche Digitale Bibliothek.

Uznawszy, że takie postanowienie umowne nie jest racjonalne z punktu widzenia prawa autorskiego, Stiftung Preußischer Kulturbesitz wytoczyła przed niemieckimi sądami powództwo o ustalenie, że VG Bild-Kunst była zobowiązana² do przyznania licencji bez uzależnienia jej od zastosowania owych środków technologicznych.

Bundesgerichtshof (federalny trybunał sprawiedliwości, Niemcy) zwrócił się w tym kontekście do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni dyrektywy 2001/29³, zgodnie z którą państwa

¹ Framing polega na podzieleniu ekranu na kilka części, z których każda może pokazywać treści z innej witryny internetowej.

² Zgodnie z przepisami prawa niemieckiego dokonującymi transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego 2014/26/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym (Dz.U. 2014, L 84, s. 72) organizacje zbiorowego zarządzania mają obowiązek przyznania na godziwych warunkach każdej osobie, która o to wystąpi, licencji na korzystanie z praw, które zostały im powierzone. Jednakże zgodnie z orzecznictwem niemieckich sądów organizacje zbiorowego zarządzania mogą wyjątkowo odmówić udzielenia licencji, jeżeli w danym przypadku nie występuje nadużycie pozycji monopolisty, a organizacja zarządzania zbiorowego może przeciwstawić żądaniu przyznania praw do korzystania uzasadnione interesy o charakterze nadrzędnym.

³ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. 2001, L 167, s. 10).

członkowskie powinny zapewnić autorom wyłączne prawo do zezwalania lub zabrania na jakiegokolwiek publiczne udostępnianie ich utworów, włączając podawanie do publicznej wiadomości ich utworów, w taki sposób, by osoby postronne miały do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

W przedłożonej dzisiaj opinii **rzecznik generalny Maciej Szpunar zaproponował, aby Trybunał orzekł, że umieszczenie na stronie internetowej utworów pochodzących z innych witryn internetowych** (w przypadku, gdy utwory te zostały podane do publicznej wiadomości w sposób ogólnodostępny za zezwoleniem podmiotu praw autorskich) **przy użyciu linków, na które można kliknąć, wykorzystujących framing nie wymaga zezwolenia podmiotu praw autorskich, ponieważ należy przyjąć, że podmiot praw autorskich udzielił go przy pierwotnym udostępnieniu utworu.**

Powyższe ma zastosowanie również wówczas, gdy do takiego umieszczenia przy użyciu framingu dochodzi z obejściem technologicznych środków zabezpieczających przed framingiem zastosowanych lub zleconych przez podmiot praw autorskich. Tego rodzaju środki nie ograniczają bowiem dostępu do utworu ani nawet sposobów dostępu do niego, lecz jedynie warunkują sposób jego wyświetlania na ekranie. Nie ma tu zatem mowy o nowej publiczności, ponieważ publiczność jest zawsze taka sama: jest to publiczność docelowej witryny internetowej linku.

Natomiast umieszczenie takich utworów przy użyciu linków automatycznych (*inline linking*, kiedy to utwory są wyświetlane automatycznie na stronie internetowej w chwili jej otwarcia, bez żadnego dodatkowego działania użytkownika), które służy zwykle osadzeniu plików graficznych i audiowizualnych, wymaga zdaniem rzecznika generalnego zezwolenia podmiotu praw autorskich do danych utworów.

W przypadku bowiem, gdy te linki automatyczne dotyczą utworów chronionych prawem autorskim, to zarówno z technicznego, jak i funkcjonalnego punktu widzenia ma miejsce czynność udostępnienia danego utworu publiczności, która nie została wzięta pod uwagę przez podmiot praw autorskich przy jego pierwotnym podaniu do publicznej wiadomości, czyli publiczności innej witryny internetowej niż ta, na której miało miejsce pierwotne podanie do wiadomości⁴.

Rzecznik generalny podkreślił w tym względzie, że link automatyczny powoduje, iż zasób ukazuje się jako element stanowiący integralną część strony internetowej zawierającej ten link. Dla użytkownika nie ma zatem żadnej różnicy między obrazem umieszczonym na stronie internetowej i zlokalizowanym na tym samym serwerze a obrazem wyświetlanym z innej witryny internetowej. Taki użytkownik nie ma już żadnego związku z witryną macierzystą, jako że wszystko odbywa się w witrynie zawierającej link. Zdaniem rzecznika generalnego nie można zakładać, że podmiot praw autorskich wzięł takich użytkowników pod uwagę, udzielając zezwolenia na pierwotne podanie do publicznej wiadomości.

Według rzecznika generalnego proponowane przez niego podejście dałoby podmiotom praw autorskich instrumenty prawne służące ochronie przed niedozwolonym wykorzystywaniem ich utworów w Internecie. Tym samym wzmocniłoby to ich pozycję negocjacyjną przy udzielaniu licencji na korzystanie z tych utworów.

Zauważył on jednak, że chociaż zezwolenie podmiotu praw autorskich jest co do zasady wymagane, nie można wykluczyć, iż niektóre linki automatyczne do utworów podawanych do publicznej wiadomości w Internecie mogłyby mieścić się w jednym z wyjątków od obowiązku uzyskania takiego zezwolenia, w szczególności gdy mamy do czynienia z cytowaniem, karykaturą, parodią czy pastiszem.

W odniesieniu do obchodzenia technologicznych środków zabezpieczających, rzecznik generalny zauważył, że dyrektywa 2001/29 co do zasady nakłada na państwa członkowskie

⁴ W tym względzie rzecznik generalny odwołał się w drodze analogii do wyroku Trybunału z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie Renckhoff ([C-161/17](#); zob. komunikat prasowy nr [123/18](#)).

obowiązek zapewnienia ochrony prawnej przed tego rodzaju obchodzeniem. Niemniej jednak, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, ochrona ta ma zastosowanie wyłącznie w zakresie dotyczącym ochrony podmiotu praw autorskich przed działaniami, dla których wymagana jest jego zgoda.

Jako że framing nie wymaga takiej zgody, technologiczne środki zabezpieczające przed framingiem nie korzystają z ochrony ustanowionej w tej dyrektywie.

Natomiast w przypadku *inline linking*, który wymaga zezwolenia podmiotu praw autorskich, technologiczne środki zabezpieczające przed *inline linking* są objęte tą ochroną prawną.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106